

7/13796
GK 143

T.C.
DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI
Avrupa Konseyi ve İnsan Hakları Genel Müdür Yardımcılığı

Sürelİ-ÇOK İVEDİ

Sayı : B.06.0.AKGY.0.0-026.21 -2010/185343
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Pervin Buldan

02 Temmuz 2010

TBMM BAŐKANLIĐINA

İlgi: 20.04.2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-22023 sayılı yazıları.

İğdır Milletvekili Pervin Buldan'ın 7/13796 esas numaralı yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

Ahmet DAVUTOĐLU
Dışışleri Bakanı

Ek: 2 sayfa

İÇDIR MİLLETVEKİLİ PERVİN BULDAN'IN
7/13796 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİ

SORU

1- Türkiye hakkında, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne son 20 yıl içerisinde kaç şikâyet başvurusu yapılmıştır? Bu başvuruların yıllara göre dağılımı nasıldır?

2- Son yirmi yıl içerisinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde Türkiye hakkında açılan davaların kaç sonuçlanmıştır? Bu davaların kaç tanesinin görüşülmesine devam edilmektedir?

3- Son yirmi yıl içerisinde Türkiye hakkında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne yapılan başvuruların illere göre dağılımı nasıldır?

4- Son yirmi yıl içerisinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde görülen davalardan kaç tanesi ihlal kararı ile sonuçlanmıştır? Kaç tanesi "Dostane" çözüm ile sonuçlanmıştır?

5- Türkiye hakkında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne yapılan şikâyetler hangi nedenlerle yapılmıştır? Mahiyetlerine göre bu şikâyetlerin yıllara göre dağılımı nasıldır?

6- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne, hakkında yapılan şikâyetler sonucu son yirmi yıl içerisinde Türkiye kaç defa mahkûm edilmiştir?

7- Türkiye son yirmi yıl içerisinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından kaç Euro tazminat ödemeye mahkûm edilmiştir? Yıllara göre dağılımı nasıldır?

CEVAP

Türkiye Cumhuriyeti, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne (AİHS) 18.05.1954 tarihinde taraf olmuş, AİHS çerçevesinde bireysel başvuru hakkını 28.01.1987 tarihinde, AİHM'nin zorunlu yargı yetkisini ise 27.09.1989 tarihinde tanımıştır.

AİHM istatistiklerine göre, 01.01.2009 tarihine kadar Türkiye hakkında yapılan toplam 27,398 başvuruda 16,084 karar alınmıştır. Bu kararların %88'ine tekabül eden 14,145 adedi kabuledilmezlik kararları ile kayıttan düşürme kararlarıdır. Toplam karar sayısının %12'sini oluşturan 1,939 karar ise "judgment" formatında olup, bunların %2'si ihlal bulunmadığına dair karar, %1'i dostane çözüm ve kayıttan düşürme kararı, %86'sı ihlal kararı ve %1'i diğer kararlardır.

Yukarıda belirtilen ihlal kararlarının %21'i adil yargılanma hakkına, %11'i yargılama süresine, %18'i mülkiyet hakkına, %6'sı insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele yasağına, %14'ü özgürlük ve güvenlik hakkına ve %30'u diğer konulara ilişkindir.

Diğer yandan, AİHM 2009 yılı istatistiklerine göre, 31.12.2009 tarihi itibarıyla AİHM'de işlem görmekte olan ülkemize ait başvuru sayısı 13,100; AİHM'nin bir karar organı tarafından değerlendirilmekte olan başvuru sayısı 4,474 olarak gerçekleşmiştir.

AİHM önündeki başvurulara ilişkin ödeme yapma yükümlülüğü 2004 yılı Mayıs ayından itibaren Maliye Bakanlığı tarafından Bakanlığımıza devredilmiş olup, ülkemiz tarafından 2009 yılında AİHM'ye toplam 11.662.799,72 TL tazminat ödenmiştir.

Son beş yılda ödenen tazminat tutarları aşağıda sunulmaktadır.

2004: 22.227.431,00 TL

2005: 16.218.875,48 TL

2006: 13.847.145,88 TL

2007: 26.221.833,85 TL

2008: 10.391.440,84 TL

2009: 11.662.799,72 TL